

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2012 M. LIEPOS 18 D.
NUTARIMO NR. 916 „DĖL VIEŠUOSIUS INTERESUS ATITINKANČIŲ
PASLAUGŲ ELEKTROS ENERGETIKOS SEKTORIUJE TEIKIMO IR JŲ
APIMČIŲ NUSTATYMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2022 m. d. Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimą Nr. 916 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo ir jų apimčių nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“:

1. Pakeisti preambulę ir ją išdėstyti taip:

„Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 5 punktu, 74 straipsnio 1 ir 2 dalimis, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 4 punktu, 20 straipsnio ~~1 ir 2 dalimis~~ **dalimi**, ~~21 straipsnio 1 dalimi~~, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:“.

2. Pakeisti nurodytu nutarimu patvirtintą Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo ir jų apimčių nustatymo tvarkos aprašą:

2.1. Pakeisti 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2. Aprašas taikomas energetikos įmonėms, turinčioms elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo licencijas, asmenims, teikiantiems Apraše nustatytas viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui, **ir** kitiems elektros energijos rinkos dalyviams ~~ir valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo (toliau – Fondas) valdytojiui.~~“

2.2. Pakeisti 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6. Kitos Apraše vartojamos sąvokos **suprantamos taip, kaip jos** apibrėžtos **Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme**, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme ir Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme.“

2.3. Pakeisti 7.1 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„7.1. elektros energijos gamybą naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, ~~šios elektros energijos balansavimą ir jos atsakomybę už šios gamybos sukeltą disbalansą elektros energijos rinkoje (toliau – disbalansas) užtikrinančius veiksmus ir rinkos dalyvių, kurie iki Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16, 22, 34, 40, 46, 67, 74 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 21¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-1891 įsigaliojimo Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis įgijo teisę pasinaudoti fiksuotu elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių tarifu, ir naudojant atsinaujinančius energijos išteklius pagamintos elektros energijos centralizuotą prekybą, vykdomą Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka;~~“.

2.4. Pakeisti 7.2 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„7.2. elektros energijos gamybą elektrinėse, kuriose elektros energija gaminama didelio naudingumo kogeneracijos būdu, ~~kaip tai apibrėžta Elektros energetikos įstatymo 2 straipsnio 3¹ dalyje;~~“.

2.5. Pripažinti netekusiu galios 7.8 papunktį.

~~7.8. atsinaujinančių energijos išteklių elektrinių prijungimą prie elektros tinklų;~~

2.6. Pakeisti 8.2 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„8.2. gamintojai, gaminantys elektros energiją didelio naudingumo kogeneracijos būdu, kaip tai apibrėžta Elektros energetikos įstatymo 2 straipsnio 3¹ dalyje;“.

2.7. Pakeisti 8.5 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„8.5. asmenys, teikiantys iš Fondo finansuojamas Aprašo 7.7 papunktyje nustatytas viešuosius interesus atitinkančias paslaugas;“.

2.8. Pakeisti 8.6 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„8.6. **elektros energijos** perdavimo sistemos **operatorius (toliau – perdavimo sistemos operatorius)** ir **elektros energijos** skirstomųjų tinklų **operatoriai operatorius (toliau – skirstomųjų tinklų operatorius)**, teikiantys Aprašo 7.8 ir 7.9 papunkčiuose nustatytas viešuosius interesus atitinkančias paslaugas ir balansuojantys pagal Elektros energetikos įstatymo 59 straipsnio 4 dalį prisiimančios finansinę atsakomybę už rinkos dalyvio, kuris vykdo Aprašo 7.1 papunktyje nurodytą elektros energijos gamybą naudojant atsinaujinančius energijos išteklius ir kuriam taikomas fiksuotas elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių tarifas, ir kuris Elektros energetikos įstatymu ir (ar) Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymu yra atleistas nuo atsakomybės už disbalansą, ir kurio pagamintą elektros energiją centralizuotai superka paskirtoji įmonė ar skirstomųjų tinklų operatorius, sukeltą disbalansą.“

2.9. Pakeisti 9⁶.2 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„9⁶.2. turi galiojančią elektros energijos biržos dalyvio sutartį arba galiojančią sutartį su pasirinktu balansavimo elektros energijos tiekėju **kitu asmeniu**, kuris asmeniui atstovauja elektros energijos biržoje;“.

2.10. Pakeisti 9⁶.3 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„9⁶.3. turi galiojančią balansavimo elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartį su elektros energijos perdavimo sistemos operatoriumi arba pasirinktu balansavimo elektros energijos tiekėju **yra už balansą elektros energijos rinkoje atsakinga šalis ir su elektros energijos perdavimo sistemos operatoriumi yra sudaręs atsiskaitymo už disbalansą sutartį arba su kitu asmeniu, kuris yra už balansą elektros energijos rinkoje atsakinga šalis, yra sudaręs sutartį dėl atsakomybės už disbalansą perdavimo;“.**

2.11. Pakeisti 11¹.2 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„11¹.2. perkamos remtinios elektros energijos mėnesiniai kiekiai, nurodyti visuomeninio tiekėjo ir atitinkamo elektros energijos gamintojo sudarytoje sutartyje, taip pat savaitės ir paros elektros energijos gamybos grafikai, atsižvelgiant į pokyčius elektros ir šilumos rinkose, gali būti operatyviai keičiami elektros energijos gamintojams ir visuomeniniam tiekėjui susitarus ~~Prekybos elektros energija taisyklėse~~ **elektros energijos prekybą reguliuojančiuose teisės aktuose** nustatyta tvarka.“

2.12. Pripažinti netekusiu galios 12 punktą.

~~12. Energetikos ministerija iki einamųjų metų rugsėjo 1 d. pateikia Tarybai informaciją, būtiną nustatyti Fondo valdytojų viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšas, skirtas Aprašo 7.7 papunktyje nurodytoms paslaugoms teikti.~~

2.13. Pakeisti 12¹.2 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„12¹.2. Jei visuomeninis tiekėjas, sudarydamas remtinios elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartis su elektros energijos gamintojais, teikiančiais Aprašo 7.2 ir 7.3 papunkčiuose nustatytas viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, numato supirkti ne visą konkrečiam elektros energijos gamintojui Vyriausybės nustatytą elektros energijos gamybos apimtį, tai šis elektros energijos gamintojas nenumatomą supirkti remtinios elektros energijos dalį gali parduoti savo nuožiūra ~~Prekybos elektros energija taisyklėse~~ **elektros energijos prekybą reguliuojančiuose teisės aktuose** nustatytais būdais ir tvarka. Visuomeninio tiekėjo atsisakyta nupirkti elektros energijos dalis bus laikoma remtina elektros

energijos gamybos apimtimi, jei gamintojai, teikiantys Aprašo 7.2 ir 7.3 papunkčiuose nustatytas viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, dėl techninių ir (ar) technologinių priežasčių privalėjo gaminti, o gamintojų, teikiančių Aprašo 7.2 papunktyje nustatytas viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, pagaminta elektros energija taip pat atitiko didelio naudingumo kogeneracijos reikalavimus.“

2.14. Pakeisti 14 punktą ir jį išdėstyti taip:

„14. Jeigu ~~kitų teisės aktų nustatyta tvarka~~ **Elektros energetikos įstatyme ir (ar) Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nurodytais atvejais** Aprašo 7.1 papunktyje nustatytą viešuosius interesus atitinkančią paslaugą teikiantiems gamintojams, kurie įgijo teisę pasinaudoti fiksuotu elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių tarifu, netaikoma ~~balansavimo atsakomybė už disbalansą, o už tokių gamintojų sukeltą disbalansą finansiškai atsako jų elektros energijos gamybą balansuoja~~ perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatorius, perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių ~~turėtos vykdančios atsakomybę už~~ Aprašo 7.1 papunktyje nustatytą viešuosius interesus atitinkančią paslaugą teikiančių gamintojų **pagamintos elektros energijos sukeltą disbalansą užtikrinančius veiksmus gamybos balansavimo patirtos** sąnaudos priskiriamos Aprašo 7.1 papunktyje nustatytos viešuosius interesus atitinkančios paslaugos teikimo sąnaudoms ir kompensuojamos pagal Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos apraše nustatytą tvarką ir sąlygas. Perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių sąnaudos kompensuojamos kas mėnesį, įvertinus faktines ~~ataskaitinio mėnesio balansavimo sąnaudas per ataskaitinį mėnesį, vykdančios atsakomybę už disbalansą užtikrinančius veiksmus, patirtas sąnaudas~~. Taryba, nustatydamą viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų poreikį ateinantiems kalendoriniams metams, įvertina faktinių, ~~balansavimo vykdančios atsakomybę už disbalansą užtikrinančius veiksmus, patirtų sąnaudų ir tokių~~ prognozuotų sąnaudų neatitikimą per praėjusius kalendorinius metus.“

2.15. Pakeisti 14¹ punktą ir jį išdėstyti taip:

„14¹. Prie Aprašo 7.1 papunktyje nurodytų viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo sąnaudų priskiriamos ir Energetikos ministerijos paskirtos elektros energetikos įmonės ir (ar) skirstomųjų tinklų operatoriaus, aptarnaujančio daugiau kaip 100 000 vartotojų, elektros energijos gamintojo pageidavimu privalomai superkančio atsinaujinančius energijos išteklius naudojant pagamintą elektros energiją, sąnaudos, atsirandančios superkant ir parduodant atsinaujinančius energijos išteklius naudojant pagamintą elektros energiją ~~(įskaitant ir šios elektros energijos prekybos balansavimo sąnaudas)~~. Energetikos ministerijos paskirtai elektros energetikos įmonei ir (ar) skirstomųjų tinklų operatoriui, aptarnaujančiam daugiau kaip 100 000 vartotojų, kompensuojama viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšomis pagal Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos apraše nustatytą tvarką ir sąlygas.“

2.16. Pakeisti 14² punktą ir jį išdėstyti taip:

„14². Jeigu ~~kitų teisės aktų nustatyta tvarka~~ **Elektros energetikos įstatyme ir (ar) Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nurodytais atvejais** Aprašo 7.1 papunktyje nustatytą viešuosius interesus atitinkančią paslaugą teikiantiems gamintojams, kurie įgijo teisę pasinaudoti elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kainos priedu, arba gamintojams, kurie įgijo teisę pasinaudoti fiksuotu elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių tarifu ir kurie po 2019 m. gegužės 1 d. nepasibaigus skatinimo laikotarpiui pradėjo prekiauti elektros energija kitais ~~Prekybos elektros energija taisyklėse~~ **elektros energijos prekybą reguliuojančiuose teisės aktuose** nustatytais būdais, netaikoma ~~balansavimo atsakomybė už disbalansą, tačiau jie patys balansuoja elektros energijos gamybą vykdo atsakomybę už disbalansą užtikrinančius veiksmus, šių gamintojų turėtos vykdančios atsakomybę už disbalansą užtikrinančius veiksmus patirtos elektros energijos gamybos pagrįstos balansavimo~~ sąnaudos priskiriamos Aprašo 7.1 papunktyje nustatytoms viešuosius interesus

atitinkančios paslaugos teikimo sąnaudoms ir kompensuojamos pagal Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos apraše nustatytą tvarką ir sąlygas. Elektros energijos gamintojų patirtos sąnaudos kompensuojamos kas mėnesį, įvertinus faktines ataskaitinio mėnesio pagrįstas **vykdant atsakomybę už disbalansą užtikrinančius veiksmus patirtas** sąnaudas. Taryba, nustatydamą viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų poreikį ateinantiems kalendoriniams metams, įvertina faktinių pagrįstų ~~balansavimo~~ **vykdant atsakomybę už disbalansą užtikrinančius veiksmus patirtų** sąnaudų ir prognozuotų sąnaudų neatitikimą per praėjusius kalendorinius metus.“

2.17. Pakeisti 15 punktą ir jį išdėstyti taip:

„15. Aprašo 7.2 papunktyje nurodytą viešuosius interesus atitinkančią paslaugą teikiantiems gamintojams už pagamintą ir į tinklus patiektą elektros energiją kompensuojama viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšomis, jeigu šie gamintojai gamina elektros energiją didelio naudingumo kogeneracijos būdu, kaip tai apibrėžta Elektros energetikos įstatymo 2 straipsnio 3⁺ dalyje **įstatyme**. Nustatant, ar jų bendra šilumos ir elektros energijos gamyba laikytina didelio naudingumo, atsižvelgiama į kilmės pažymėjimus, išduotus vadovaujantis **energetikos ministro tvirtinamomis elektros** ~~Elektros~~ energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijos pažymėjimų išdavimo taisyklėmis.“

2.18. Pakeisti 20 punktą ir jį išdėstyti taip:

„20. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos nerenkamos už: **Elektros energetikos įstatymo 74 straipsnio 5 dalyje nurodytą elektros energiją.**

20.1. ~~gamintojų naudojant atsinaujinančius energijos išteklius pagamintą ir ūkinei veiklai vykdyti suvartotą elektros energijos kiekį;~~

20.2. ~~elektros energiją, būtiną elektros energijos gamybos technologiniam procesui užtikrinti, o termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse už elektros energiją, būtiną bendram elektros energijos ir šilumos gamybos technologiniam procesui užtikrinti;~~

20.3. ~~elektros energiją, būtiną elektros energijos perdavimo ir skirstymo veiklos technologiniam procesui užtikrinti. Šios energijos metinis kiekis negali būti didesnis už tiems kalendoriniams metams Tarybos konkrečiam skirstomųjų tinklų operatoriui apskaičiuojant elektros energijos skirstymo paslaugos kainų viršutinės ribas naudotą procentinį dydį (normatyvinį arba faktinį, jei pastarasis mažesnis).~~

20.4. ~~elektros energijos kiekį, kuris laikotarpiu nuo einamųjų metų balandžio 1 d. iki kitų metų kovo 31 d. elektros energiją gaminančio vartotojo buvo patiektas į elektros tinklus ir po to suvartotas savo reikmėms ir ūkio poreikiams.~~

20.5. ~~elektros energijos kiekį, kuris buvo pagamintas atsinaujinančių išteklių bendrijai priklausančiuose gamybos įrenginiuose, patiektas į elektros tinklus ir po to suvartotas atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos ir (ar) jos dalininkų reikmėms ir ūkio poreikiams.“~~

2.19. Papildyti 20¹ punktu:

„20¹. Jeigu elektros energija yra skirta energijos kaupimo įrenginiams, kurių įrengtoji galia yra ne mažesnė kaip 1 MW, įkrauti ir jeigu energijos kaupimo įrenginiams įkrauti patiektas elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra gražinamas į operatorių elektros tinklus, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos nerenkamos už visą energijos kaupimo įrenginiui patiektą elektros energijos kiekį (energijos kaupimo įrenginiui įkrauti ir technologinėms reikmėms), jeigu yra įrengti atskiri energijos kaupimo įrenginiui įkrauti skirtos ir iš šio įrenginio į elektros tinklus patiekiamos elektros energijos apskaitos prietaisai ir (ar) yra galimybė atskirti energijos kaupimo įrenginiui įkrauti patiektos ir energijos kaupimo įrenginio savininko, kaip elektros energijos vartotojo, savo ūkio poreikiams suvartotos elektros energijos kiekius.“

2.20. Pripažinti netekusiu galios 21¹ punktą.

~~21⁴. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos nerenkamos iš investuotojų, kurie vykdo duomenų apdorojimo, interneto serverių paslaugų (prieglobos) ir susijusią veiklą strateginiuose technologinės plėtros objektuose ir su kuriais Vyriausybė Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka yra sudariusi investicijų sutartis. Iš šių investuotojų viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos nerenkamos už tą dalį suvartotos elektros energijos, kuri tiesiogiai skirta vykdyti strateginiuose technologinės plėtros objektuose duomenų apdorojimo, interneto serverių paslaugų (prieglobos) ir susijusias veiklas.~~

Ministras Pirmininkas

Energetikos ministras